

HET ZWAANTJE

EVANGELISCH -
LUTHERSE GEMEENTE
LEERDAM

Kom tot ons, de wereld wacht

Kom tot ons, de wereld wacht,
Heiland, kom in onze nacht,
licht dat in de nacht begint,
kind van God, Maria's kind.

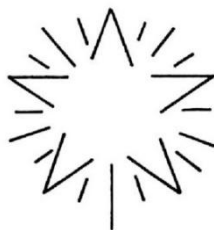
Kind dat uit uw kamer klein
als des hemels zonneschijn
op de aarde wordt gesteld,
gaat uw weg zoals een held.

Gij daalt van de Vader neer
tot de Vader keert Gij weer,
die de hel zijt doorgestaan
en hemelwaarts opgestaan.

Uw kribbe blinkt in de nacht
met een ongekende pracht.
Het geloof leeft in dat licht
waarvoor al het duister zwicht.

Lof zij God in 't hemelrijk,
Vader, Zoon en Geest gelijk,
nu en overal altijd,
nu en tot in eeuwigheid.

Tekst Maarten Luther
'Nun komm, der Heiden Heiland'
Vertaling J.W. Schulte Nordholt

Beste mensen,

Ieder jaar weer voel ik het grote verschil tussen wat het seizoen van ons vraagt en wat wij doén. Echt naar binnen keren lijkt ons steeds minder goed te lukken en juist de tijd van voleinding en de adventstijd en de kersttijd zijn ontzettend druk – zeker in mijn beroep als predikant!

En nu is weer een jaar voorbij. De tijd lijkt steeds sneller te gaan, te vliegen, hoe ouder we worden. En dat lijkt zo te zijn als we het druk hebben, maar net zo als onze tijd eerder door verveling wordt bepaald.

Hoeveel wil ik me voornemen? Wat wil ik allemaal bereiken?

Als ik aan mijn grootouders terug denk, heb ik het gevoel dat zij veel meer tijd hadden, ook al was hun levensverwachting misschien wat korter.

Ook de Bijbel denkt op veel plekken na over de tijd. Bijvoorbeeld in psalm 90, een psalm van Mozes. Die Mozes is best oud geworden, wordt verteld, maar hij heeft zijn levensdoel, het beloofde land, aan het eind toch maar uit de verte mogen zien.

We lezen:

Al onze dagen gaan heen door uw woede, wij beëindigen onze jaren in een zucht.

*Zeventig jaar duren onze dagen, of tachtig als wij sterk zijn.
Het beste daarvan is moeite en leed, het gaat snel voorbij en wij vliegen heen.*

Leer ons zó onze dagen te tellen dat wijsheid ons hart vervult.

Wijsheid – in de Bijbel betekent dat: bij de tijd zijn. Weten wat de tijd van mij vraagt. Staan in het nu, in dit moment. Handelen in de uitdagingen van dit moment. Natuurlijk weten wij dat ook zelf wel, maar kennelijk is het goed, om ons dat regelmatig weer te laten zeggen. En zeker door onze meest betrouwbare bron, door God zelf. Dan wordt deze wijsheid daadwerkelijk een geschenk, een kans om een nieuw jaar goed te beginnen.

Met hartelijke groeten en de beste wensen voor kerst en het nieuwe jaar,

ds. Detlef Bohlken

Adventsmiddag

Op 10 december vierden wij onze jaarlijkse adventsbijeenkomst. Ruim voor aanvang kwamen de gasten in het zaaltje met een feestelijk en sfeervol gedekte tafel. Er waren bij elkaar twintig mensen. We werden ontvangen met thee en koffie. Op tafel stond

allerlei lekkers klaar. Na een kort welkomstwoord van Alma opende Detlef de middag met het verhaal van Leo Tolstoi: “Het bezoek van de koning aan de wijze kluizenaar”. De koning had drie vragen omtrent de juiste tijd: welke mensen heb ik nodig en aan wie moet ik het meeste aandacht besteden. Al pratend krijgt de koning zijn antwoord. Een diepzinnig verhaal dat je aan het denken zet! Daarna even een praatpauze. Hoe fijn is het dat je elkaar soms na langere tijd weer ziet, of elkaar voor het eerst ontmoet in zo’n ontspannen sfeer! Dan is het tijd voor een muzikaal intermezzo, op voorstel van Detlef beginnen we met een bekend lied: 435. Jakkenanna geeft met haar blokfluit de begintoon aan. Na het eerste lied komt een canon, lied 436, die we niet kennen. Zo leren we spelenderwijs een nieuw lied. Detlef vraagt mensen een lied op te geven, lied 434 en natuurlijk lied 444 “Nu daagt het in het oosten”.

Na het zingen presenteert Alma het gemeentekerstpresentje dat iedereen aan het eind van de middag mee krijgt. Het is prachtig, door Erna de Kruijk gemaakt, met als thema de klok. Onze klok. Daarna blijkt dat ook heerlijke hapjes en drankjes niet zijn vergeten.

Tussen de geanimeerde gesprekken door worden meer liederen gezongen: ps. 80 met antifoön en 432a. Bij het inzingen van de antifoön bewijst de blokfluit goede diensten. En dan lied 466, dat in de vorige liedbundel onder de titel O kom, o kom Immanuel stond, op verzoek van Gerda van

Ooijen. Uit volle borst werd deze “Koningin van het kerklied”(Willem Mudde) gezongen: ‘O kom, o kom, Immanuel, verblijd uw volk, uw Israël’.

Detlef sluit de middag met een kort meditatief woord: “In deze donkere kersttijd komen er steeds meer lichtjes. Een kaars brengt warmte en geborgenheid en is het teken van het verlangen naar het licht in donkere momenten. Christus werd geboren in de donkere nacht. Maar Hij was het licht der wereld”.

Bij de uitgang werden de kerstcadeautjes uitgedeeld en, naar goede diaconale gewoonte, was er een speciale collecte. Dit keer bestemd voor de voedselbank. Zodat hun gebruikers juist nu, met kerst, ook wat extra’s krijgen.

Wij kijken terug op een heel gezellige en warme middag. Degenen die alles zo goed, mooi en lekker hebben klaargemaakt hadden eer van hun werk. Graag wil ik iedereen die zijn of haar steentje bijdroeg hartelijk danken voor deze middag.

Ina Mostert-Meijdam

NB: de collecte voor de voedselbank bracht het mooie bedrag van € 106,50 op. Ook was er een gift van € 20,00 voor de kerk. Dank daarvoor.

Kerstgedachte

In een moment van stil wegdromen, zo even heel ongedwongen,
dacht ik: stel dat toen de engelen bij de herders in het veld zongen
“Ere zij God” en in Bethlehem het Heilige Kind werd geboren,
er ineens geen oorlog, ruzies en gehuil meer op aarde waren te horen.
Tussen alle mensen en voor dieren geluk en vrede weer gekomen,
de natuur weer volmaakt, een zacht windje blies door de bomen
en in de woestijn bloeiden prachtige gekleurde rozen in het zand.
De zon lachte, tirannen en oorlogsheren werkten in de tuin en op het
land

Het zwaard werd ploegschaar, de aarde was weer schoon en alles
leefde in vree.

En weer zong het engelenkoor en alle mensen en dieren zongen het
mee:

“Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, God heeft in de
mens weer welbehagen”.

Dan zou de hemel op aarde zijn gekomen!

Ik wens u heel goede, gezellige en warme kerstdagen.

Ina Mostert-Meijdam

Gewijzigde aanvangstijd Kerstdienst

Anders dan we gewend zijn, begint de Kerstdienst op 1e Kerstdag niet om 12.00 uur, maar om **12.30 uur**. Dat geeft voorganger Bohlken iets meer 'lucht' tussen zijn kerstdienst in Tiel en later die bij ons.

Komt allen tezamen voor de kerstdienst op 25 december in ons eigen kerkgebouw om 12.30 uur.

Verjaardagen

Wij feliciteren de volgende gemeenteleden van 75 jaar en ouder:

De heer H. de Kruijk	is jarig op 19 februari
De heer V.L.M. Albers Spierings	is jarig op 25 februari
Mevrouw J. Emck-Collée	is jarig op 7 maart
Mevrouw A. Wolthuis-van der Leeden	is jarig op 9 maart
Mevrouw N. van den Berg-Vrouwerf	is jarig op 23 maart

Wij wensen u allen een fijne verjaardag en een gezond nieuw levensjaar toe.

Waar zijn de bloemen?

In de afgelopen periode gingen de bloemen naar:

September

28 Henny en Erna de Kruijk

Oktober

19 Wim Ambachtsheer/Jan den Hartog

26 Rita Lemke/Tijnie Godtschalk

November

9 Gerrie Boekelman

23 Gerda van Ooyen

30 Ina Mostert/Ans Rüger

December

14 Nel en Corrie Visser

Afscheid Cees van Ooyen, 'hij die de lofzang gaande hield'

Na een kort maar smartelijk lijden is op 5 november onze gastorganist Cees van Ooyen teruggekeerd naar zijn Schepper. Maandag 10 november is in een volle Sint Pieterskerk in Beesd afscheid genomen.

Cees was bijzonder muzikaal. Al jong was hij met muziek bezig.

Zijn passies waren componeren, het begeleiden van de eredienst op 'zijn' orgel in Beesd, het begeleiden van de balletlessen van zijn geliefde Gerda en het geven van piano- en orgellessen. Zijn lievelingscomponist was Johann Sebastian Bach. Maar ook Felix Mendelssohn was favoriet...

Cees was een gevoelig persoon. Er waren meest bergen maar soms ook heel diepe dalen. In gezelschap was hij de aanjager met grappen en verhalen over onder andere: zijn Asperen ('Onder de toren geboren').

Nu wordt in de Hemel als nooit tevoren het feestlied ingezet. (Naar Ps. 33 : 1.).

Wij wensen Gerda heel veel sterkte toe.

Tijdens de gedachtenisdienst werd het gedicht *Afscheidscompositie* gelezen, gemaakt door een nicht van Cees.

Ina Mostert-Meijdam

Afscheidscompositie

Componeer een laatste lied,
tussen adem, hoop en verdriet,
de noten vallen als regen neer,
elk akkoord weegt een beetje meer.

Het orgel zucht, een oude stem,
die zingt van wat ooit was – van hem.
Voor haar, voor ons, van elk gemis,
dat nu in zijn muziek gevangen is.

De toon draagt liefde, zacht en stil,
zoals alleen de stilte wil,
Waar klank en tranen samen staan,
om door de rouw heen voort te gaan.

En als de laatste maat vervaagt,
het hart de stilte weer behaagt,
blijft enkel klank in het gemis.
Het afscheid dat nooit eindig is.

Eeuwigheidszondag

Op 23 november herdachten wij met elkaar de mensen die in het afgelopen kerkelijk jaar binnen de kring van onze gemeente zijn overleden.

Cornelis van Ooyen

Overleden op 5 november 2025; hij werd 77 jaar

Jan den Hartog

Overleden op 7 november 2025; hij werd 85 jaar

*De mensen van voorbij
zij worden niet vergeten.
De mensen van voorbij
zijn in een ander weten.
Bij God mogen ze wonen,
daar waar geen pijn kan komen.
De mensen van voorbij
zijn in het licht, zijn vrij.*

Hanna Lam

Anders dan u gewend bent volgt hierbij het volledige verslag van onze laatste gemeentebijeenkomst. Margreet Visser, die ons sinds kort ondersteunt bij verschillende (diaconale) werkzaamheden zoals het notuleren van vergaderingen en bijeenkomsten, levert meteen een proeve van bekwaamheid.

Gemeente bijeenkomst 24 oktober 2025

Aanwezig: Ds. Detlef Bohlken, Alma Evenhuis, Ina Mostert en 9 gemeenteleden (na de pauze 10).

Opening

Alma heet de aanwezigen welkom. In het bijzonder Martin Boon, PKN-predikant in Arkel en in opleiding voor Interimpredikant. Hij loopt mee met de ELG Leerdam om ervaring op te doen.

Verder deelt zij mee dat gemeentelid Margreet Visser de kerkenraad gaat ondersteunen met administratieve taken, zoals het notuleren van de vergaderingen.

Opening door Martin

Jezus vraagt: hoeveel broden hebben jullie bij je, ga eens kijken.

Jezus vraagt hier wat er wél is, wat is het perspectief.

Aan ons de vraag: waardoor worden wij gevoed. Wat inspireert ons als gemeenschap.

De aanwezigen geven aan:

- de kleine gemeenschap
- het meeleven met elkaar, de betrokkenheid, o.a. door de nieuwsbrieven
- de diensten
- het lutherse karakter
- de gemeente avonden en -middagen
- de glazen klok in de gevel ; de kerk staat hierdoor op de Leerdamse kerkelijke kaart
- de bijzondere diensten: kunstvespers, advent, de veertigdagen vespers
- het luthers zichtbaar zijn in de samenwerking met Kerk aan de Linge

Gezamenlijk wordt gezongen: Lied 713 alle verzen: Wij moeten Gode zingen.

Financiële verantwoording

Ina doet verslag over de jaarstukken 2024 en de begroting 2026. De actie kerkbalans heeft in 2024 meer opgebracht dan begroot. De verwachting is dat dit in 2025 ook het geval zal zijn. De jaarstukken zijn voor een ieder in te zien. Het verkort overzicht wordt uitgedeeld.

Diensten: het bezoek aan de diensten stabiliseert. De opbrengst van de collecten laat een stijgende lijn zien. De verdeling 50/50 bij de collecten blijft gehandhaafd.

Begroting 2026: deze is behoudend opgesteld. Een reservering voor de tweede helft van het buitenverfwerk is opgenomen.

Legaat De Stigter: wordt geleidelijk minder, o.a. door terugvallende renteopbrengsten en vervallen deposito's. Tot 2027 is een toezichthouder vereist. Dit verzorgt Pieter Geleijns, de huisaccountant.

Jaarstukken diaconie: het financiële bezit van de diaconie blijft stabiel. Het overzicht wordt uitgedeeld.

Ina dankt alle vrijwilligers die steeds klaar staan voor de kerk, met name Jakkenanna, Willem en Marty. Zonder hen zouden minder activiteiten kunnen plaatsvinden, dan wel zou de continuïteit in gevaar komen.

Vraag: Is het begrote schilderwerk noodzakelijk, gezien de kosten die dit met zich meebrengt.

Detlef: Door verschillende partijen is hier goed naar gekeken. Op sommige plaatsen is alleen reparatie mogelijk, op andere plaatsen is schilderwerk noodzakelijk.

Vraag: Wat te doen bij de 50/50 collecte als je het ene doel meer wilt geven dan het andere? Ina: Op de collectebonnen kan geschreven worden hoeveel euro aan welk doel moet worden besteed. Bij contant geld kan een envelop met geld in de collectezak worden gedaan, waarop het doel is aangegeven. Ook kan aan de collectant gemeld worden wat de andere verdeling moet zijn voor de gift.

Vraag: Wordt overwogen met een QR-code te laten betalen zoals bij Kerk aan de Linge. Detlef: Dat is alleen aan de orde bij Kerk aan de Linge. Bij ons kan altijd met collectebonnen of contant geld worden betaald.

Toekomstperspectief

De vraag is aan de orde hoe lang de Lutherse Kerk in Leerdam nog kan blijven bestaan.

De kerkenraad is onderbezet, ook kerkordelijk gezien. Het ledenaantal zakt. Er zijn nu nog 95 leden en er is geen nieuwe aanwas. Er is een eigen predikant voor 40%. Over twee à drie jaar is het niet meer mogelijk om deze te betalen. Als zelfstandige Lutherse gemeente is er weinig zicht op een verder voortbestaan. Het doel van de kerkenraad is om toe te werken naar een samenwerking of een fusie met een andere lokale PKN-gemeente of met een lutherse gemeente.

De samenwerking met Kerk aan de Linge gaat goed. Er zijn gesprekken gevoerd over een intensivering van deze samenwerking, zowel in diensten als in activiteiten (kerkblad, liturgie, preekrooster, en dergelijke). Maar fuseren om juridisch sterk te staan en niet om te vallen zit er niet in. Dit kost voor alle partijen te veel energie, omdat het gaat om gebouwen, predikanten etc. Een ieder is welkom om individueel over te stappen naar Kerk aan de Linge, maar niet het geheel als fusiepartner.

Een andere mogelijkheid is om samen te werken met een andere lutherse gemeente. In het verleden is dit geprobeerd met Culemborg en Tiel. Dat is niet gelukt. Gorinchem is een optie, maar ook met deze gemeente gaat het niet zo goed.

Door de lutherse synode en mede door het Luther Museum is het project Duurzaam Luthers ingesteld, om het lutherse erfgoed en de traditie voor de toekomst veilig te stellen en door te geven. Er is een plan van aanpak om de lutherse traditie levend te houden, gemeenschappen te ondersteunen en het erfgoed te bewaren. In dit kader komt de lutherse kerk van Utrecht in beeld. De eerste onderhandelingen beginnen binnenkort. De inzet is een bestuurlijke fusie: gebouw, predikantsplaats, kerkenraads verantwoordelijkheid. De formele kant vindt dan plaats in Utrecht (Hamburgerstraat) en de praktische kant in Leerdam. Dat betekent zeker niet dat wij straks één gemeente zijn die in Utrecht naar de kerk moet gaan.

Vraag: Hoeveel toekomst heeft de gemeente van Utrecht nog? Detlef: Wat de financiën betreft nog vele jaren. De lutherse gemeente Utrecht is qua aantal mensen op zondag 2x zo groot als Leerdam. De kwaliteit van de diensten is groot. Utrecht valt niet eerder om dan Leerdam.

Vraag: Ook al zou de kerkenraad volledig zijn, dan blijft het toch steken op de financiën.

Alma: Nagedacht is onder andere over een werktijdvermindering voor Detlef. Een werktijdfactor van minder dan 33% is officieel niet toegestaan. Dus hier wordt niet voor gekozen.

Opmerking: Het gaat om een principiële discussie. Als je alles steeds voor je uit schuift, houd je de laatste variant over. Belangrijk is om onder een grote paraplu te komen.

Alma: De fusie met Kerk aan de Linge is formeel van de baan. Een alternatief is gevonden bij de lutherse Kerk in Utrecht. Dat is een grote paraplu. Mocht dit wat worden is het uitstel ongeveer zes jaar. En wordt bekeken of en hoe Detlef in dienst kan zijn van Utrecht, Leerdam en mogelijk Tiel.

Het doel is om ruimte te openen voor een oplossing die toch verder reikt. Dat is ook het idee achter Duurzaam Luthers. Er blijven daarnaast wel veel lijnen met Kerk aan de Linge bestaan.

Detlef: Een optie kan ook zijn dat het kerkgebouw verkocht wordt en dan weer gehuurd. Dan is er ook meer tijd. Het doel is dat de diensten in de kerk behouden blijven, mogelijk teruggebracht van 3 naar 2 diensten in de maand.

Er wordt nu niets besloten. Het is goed de meningen hierover met elkaar te delen. Zodra er meer bekend is, wordt dit gecommuniceerd. Over twee weken starten de gesprekken met Utrecht.

Oproep:

Alma vindt het belangrijk om te weten hoe lang de gemeenteleden 'het nog vol willen houden'. Zij roept iedereen op hierover na te denken en dit op te schrijven of te mailen. Hoe zien onze gemeenteleden de komende jaren tegemoet? Op de volgende bijeenkomst komt dit weer aan de orde.

Detlef vindt dat er ook sprake is van een bepaalde lutherse verantwoordelijkheid, ook in het kader van het traject Duurzaam Luthers. Het gaat niet alleen over het in stand houden van de plaatsen die toevallig overblijven. Het is ook een keuze: niet alleen voor Leerdam maar ook voor Luthers Nederland. Wanneer er sprake is van tien mensen per zondag en twee diensten per maand is dat prima. Het is belangrijk om een stukje door te blijven dragen van wat ons hier gebracht heeft, of het in ieder geval een kans te geven. De kerk is meer dan 17 gemeenteleden. Er is noodzaak voor een kerk. Deze verantwoordelijkheid is groter dan de eigen traditie, het is ook wereldwijd. Dat is wat we ook willen uitdragen. Alles kost tijd.

Rondvraag

Erna vindt een aanvangstijd van de dienst om 16.00 uur erg vroeg.

Alma vraagt wie van de aanwezigen het hiermee eens is. Dat blijkt ruimschoots meer dan de helft van de aanwezigen. Besloten wordt om weer terug te gaan naar 17.00 uur.

Marty dankt iedereen voor de aanwezigheid bij de kerkdiensten.

Jakkenanna meldt dat dominee Wijting door omstandigheden stopt met zijn gastdiensten bij ons, terwijl dominee Van Opstal na een sabbatical volgend jaar weer voorgaat bij ons in drie diensten.

Alma brengt de uitnodiging van Detlef in Tiel op vrijdag 31 oktober extra in herinnering.

Detlef wijst erop dat hij voorgaat in de cantatedienst op zondag 2 november in de Grote Kerk. Ook gaat hij op zondag 7 december voor in de Lutherse kerk in Utrecht om 10.30 uur (Duitstalig).

Afsluiting

Martin stelt voor Lied 235 te zingen: Voor alle goede gaven. Dit lied wordt in een vierstemmige canon gezongen.

Om 16.15 uur volgt de afsluiting.

Margreet Visser (notulist)

Van 21 september tot 5 oktober trok een groep gemeenteleden van Kerk aan de Linge, enkele enthousiaste 'aanhakers' en een tweekoppige lutherse delegatie dwars door het Turkse Oost en Zuidoost Anatolië. Fascinerend in alle opzichten. Medereiziger Jeanette van der Vlies geeft hier haar persoonlijk verslag van die reis.

Gemeentereis Turkije – Oost en Zuidoost Anatolië

In 2023 bezochten we de bakermat van het christendom in West Turkije, dit jaar ging de reis naar Oost en Zuidoost Anatolië, waar veel interessants is te zien, te horen en te beleven over het ontstaan van grote gemeenschappen, waarbinnen het christendom langdurig tot bloei kon komen en uiteindelijk na veel strijd en vervolging ook weer verloren

is gegaan. Als mensen mij vragen ‘Hoe was je reis naar Turkije’ – en gelukkig wordt deze vraag vaak gesteld, de betrokkenheid is groot, en Polarsteps is goed bezocht! - dan ben ik even stil: hoe kan ik op een goede manier verwoorden wat het reizen door dit bijzondere deel van dat grote land voor mij heeft betekend?

Wat wist ik er eigenlijk van? Als ik aan Anatolië dacht waren daar de plaatjes van de schaapskuddes met hun herders, trekkend door een desolaat berglandschap; de gezichten van vrouwen en mannen waarop het harde klimaat op de hoogvlakten staat getekend. Dan hoorde ik de verhalen van Sinan Can en Eus Akyol, die ons meenamen door hun geliefde moederland; zag ik de beelden van de aardbevingen in Gaziantep en omgeving, in 2023 nog; en herinnerde ik me de dagelijkse berichten in de media over de nooit eindigende conflicten tussen Turken en Koerden in het grensgebied.

Anatolië vormt sinds mensenheugenis een geografische, culturele en historische brug tussen Oost en West, we kunnen er niet omheen. Wel er doorheen, wat een intense ervaring moet dat zijn!

Anatolië ‘in het echt’, er ging een wereld voor mij open. Ruim 3000 km reden we door het land, zoveel te zien en zoveel te overdenken, ‘beeldend’ bijgepraat door Ismaïl en Ben, onze reisleiders. In **Erzurum**, stad op ca 2000 m hoogte, bezoeken we de moskee en horen we dat Atatürk in deze stad in 1919 de onafhankelijkheid van de Turkse staat voorbereidde. Ook drinken we er onze eerste echte Turkse thee, uit mooie glaasjes. Onderweg naar **Kars** bezoeken we in **Ani** de resten van een Armeense stad. Een gastvrij vrouwencollectief bereidde een heerlijke lunch met ganzenvlees. Zang en reidans vormden het toetje. En weer door, naar het **Araratgebergte**. Bij de zogenaamde vindplek van de ark van Noach zetten we de Mesopotamische en de Babylonische versie van het zondvloedverhaal naast elkaar. Bij gebrek aan Wifi ‘warmen’ we ons ‘s avonds aan elkaar bij het haardvuur en hebben plezier met gewone woordspelletjes.

Via **Van**, het **Vanmeer** met het **eiland Akdamar** en de oude Armeense kathedraal – met zijn prachtige bijbelse fresco’s en reliëfs - bereiken we de stad **Midyat**, 80% van de bevolking is Syrisch-Orthodox. We bezoeken er het klooster **Mor Gabriel**, door Pieter Omtzigt ‘een pilaar van de Europese christelijke geschiedenis’ genoemd. De Syrisch-

Orthodoxe gemeenschap vormt de oudste christelijke kerk van de wereld. De liturgische taal die zij gebruiken is de taal die Jezus en de apostelen spraken. Ontroerd zijn we bij het horen van Aramese liederen, gezongen door een vader en zoon tijdens de dienst in het prachtige oude Armeense kerkje **Mor Yakub in Kilesi**, op een steenworp afstand van de Syrische grens.

We trekken verder door Mesopotamië, langs de grens met Syrië, we bereiken de stad **Urfa** - stad van de aartsvaders Abraham en Jacob; bezoeken het dorp **Harran** ofwel **het bijbelse Haran**, met zijn kegelvormige lemen huizen die de koelte vasthouden 'op de heetste plek van Turkije'. Het is ook de plek waar Abraham werd opgeroepen zijn tenten op te breken en 'te gaan naar het land dat de Heer hem zal wijzen'. We drinken granaatappelsap aan de oever van **de Atatürkdan**, grootste stuw in de Eufraat, de stad **Halfeti** is ervoor onder water gezet, de minaret steekt fier boven de waterspiegel uit. Indrukwekkend is het landschap met zijn breed uitwaaiierende Eufraat, aan de voet van de berg **Nemrut** (2130m). Op deze berg verkoos Keizer Antiochus I te worden bijgezet in een graftombe, omringd door imponerend grote godenbeelden om zijn godenstatus te benadrukken.

Tenslotte rijden we een lange dag door een prachtig lager gelegen berglandschap naar Cappadocië, ooit een provincie van Rome. Paulus maakte er zijn zendingsreizen en velen bekeerden zich tot het christendom. Voor hun veiligheid hakten ze hun woningen en kerken uit in de zandkleurige rotsformaties en ontstonden er dichtbevolkte ondergrondse steden, onvoorstelbaar toch! De avond voor vertrek naar huis dansen de Derwisj met veel devotie hun dans van hoop en liefde, een hand naar boven gericht, de andere naar beneden – de ontvangen hemelse liefde wordt aan de mensen op aarde doorgegeven.

Tussen de regels door hoorden we de verhalen over Koerdische steden, waar groei en ontwikkeling jarenlang stagneerde door steeds oploeiend geweld. We volgden verschillende landsgrenzen, nog altijd kwetsbaar in de nabijheid van strijd en onrust. En overal waren er mensen, al of niet kleurig gekleed, naar de gewoonten van de streek. De boomloze bergen van veelkleurig gesteente, de bloeiende katoenplanten, de vruchtdragende pistachebomen, de rijpe pompoenen en specerijen in alle geuren en kleuren. En hoe bijzonder: we

bezochten de aloude bijbelse plaatsen, met namen die al vanaf onze vroege jeugd meegaan!

Wat me raakt is de verwevenheid van de eeuwenoude geschiedenis met het leven in de huidige Turkse samenleving. Hoe de mensen-van-alle-tijden er steeds opnieuw het beste van proberen te maken en daarin vaak slagen maar even zo vaak ook niet. Omdat de omstandigheden grilliger zijn dan de mens.

Ik mocht er zijn en heb me verwonderd! Met VEEL DANK voor de bezielende leiding van Ben, Willijanneke en Ismaïl, die alles tot in de puntjes hebben geregeld.

Jeannette van der Vlies

(dit verslag verscheen eerder in het kerkblad van KerkaandeLinge en nemen we, met haar toestemming, graag op in het Zwaantje)

Van de kerkrentmeester

Opbrengst kerkbalans en collecten

Kerkbalans

Stand per 01-12 € 5800,00

Streefbedrag € 6000,00

Enkelen van ons deden nog geen bijdrage aan de kerkbalans 2025 (schilderwerk kerk). Wilt u uw steentje alsnog bijdragen?

Collecten/giften

Voedselbank Leerdam 12-10 € 43,25

Werelddiaconaat: Bangladesh 19-10 € 20,50

Werelddiaconaat: Zuid-Afrika 26-10 € 28,70

Hospice Leerdam 23-11 € 30,60

Bloemengroet gemeente 30-11 € 20,00

Voedselbank Leerdam 10-11 € 106,50

Voedselbank Leerdam 14-12 € 23,80

Diaconie 28-09 t/m 09-11 € 34,55

Eigen kerkwerk 28-09 t/m 30-11 € 130,05

Onderhoudsfonds t/m 14-12 € 154,35

Gift Bloemengroet € 25,00

Gift Bloemengroet € 40,00

Gift € 1000,00

Gift € 20,00

Gift € 40,00

Hartelijk dank voor uw bijdragen.

Kerkbalans 2026

In januari 2026 ontvangt u weer de jaarlijkse brief voor de actie Kerkbalans. Het thema voor 2026 is het eigen kerkwerk: de diensten en de gezamenlijke leuke en gezellige gemeente bijeenkomsten. Ook zullen in het eerstkomende jaar extra gemeenteavonden belegd worden om met u over de toekomst van de kerk van gedachten te wisselen.

Gezien de situatie waarin wij als gemeente verkeren en wij zo lang mogelijk (zelfstandig) kerk willen blijven behoeft het geen betoog dat uw gulle gaven zeer welkom zijn!
Geef dus royaal voor het zo lang mogelijk voortbestaan van onze geliefde gemeente.

Groot onderhoud verfwerk buitenzijde kerk

In juli is onze vaste huisschilder, Maurice van Klinken, gestart met het schilderwerk aan de buitenkant van de kerk. Bij controle was gebleken dat het bestaande schilderwerk behoorlijk schraal begon te worden. Ook werd geconstateerd dat enkele boeiboorden van het Zaalte behoorlijk veel houtrot vertoonde.

De dreiging van lekkages was reden genoeg om, al is het een grote uitgave, opdracht te geven voor de nodige werkzaamheden. Het houtwerk is inmiddels gerepareerd. Zoals altijd als je aan onderhoudswerk begint kom je wel tegenvallers tegen. Hier bleek dat er toch meer werk was aan de boeiboorden als eerst ingeschat. Zoals eerder vermeld wordt het werk over twee jaar verdeeld: 2025 en 2026.

Het schildersbedrijf Van Klinken is onze vaste schilder. Er wordt degelijk en ambachtelijk werk geleverd en goede materialen gebruikt. Als dit onderhoudswerk gedaan is kunnen we weer een aantal jaren vooruit.

Er worden diverse fondsen aangeschreven voor subsidie. Hopelijk krijgen we van enkele fondsen een bijdrage.

Ina Mostert-Meijdam

Abonnementsprijs Zwaantje

Al heel veel jaren is de abonnementsprijs voor het Zwaantje hetzelfde gebleven: abonnees in de stad € 5,00 en abonnees die het Zwaantje via de post toegezonden krijgen € 8,50. Door de sterk gestegen portokosten voor het opsturen van het papieren Zwaantje moet de kerk hierop toelagen. Alle reden dus om de abonnementsprijs voor het kerkblad eens te herzien. Besloten is om de abonnementsprijs per 1 januari 2026 aan te passen, t.w.: abonnees waar het Zwaantje door vrijwilligers kan worden bezorgd gaan voortaan € 7,50 per jaar betalen en de “postabonnees” € 12,50 per jaar.

Wij willen u erop attenderen dat u het Zwaantje ook digitaal kunt ontvangen. Hieraan zijn geen kosten verbonden.

Kerkdiensten van Kerk aan de Linge

24 december	GK	22.00 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	Kerstnacht
25 december	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	Kerstmis
28 december	BK	9.30 uur	Mw. T. van Ooijen	
31 december	BK	19.30 uur	Ds. B. Heijting	
1 januari	GK	10.30 uur	Ds. B. Heijting	Ochtendgebed
4 januari	BK	9.30 uur	Prop. P. Hazenoot	
11 januari	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
	LK	17.00 uur	Ds. D. Bohlken	
18 januari	GK	9.30 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	
25 januari	BK	9.30 uur	Prop. Mw. M. Kuiper	
1 februari	BK	9.30 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	
	BK	15.00 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	Kerk op Schoot
8 februari	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting HA	
	GK	17.00 uur	Ds. B. Heijting	Kunstvesper
15 februari	GK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
22 februari	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
1 maart	BK	9.30 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	
	BK	17.00 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	Maaltijddienst
8 maart	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
	LK	16.30 uur	Mw. J. Geerse	Taizéviering
11 maart	GK	19.30 uur	Ds. B. Heijting	Biddag
15 maart	GK	9.30 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	
	BK	15.00 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	Kliederkerk
22 maart	BK	9.30 uur	Ds. M. Oostenbrink	

Kerkdiensten

Alle diensten beginnen om 17.00 uur tenzij anders aangegeven.

21 december	Ds. W.J. van Beek Organist: Wim Konijn <u>Collecten:</u> VluchtelingenWerk en Eigen kerkwerk	4 ^e Advent
24 december	Mw. Ds. C. Vreugdenhil <i>Kerstnachtdienst in de Grote Kerk</i> <i>Met medewerking van de Cantorij</i>	Kerstnacht 22.00 uur
25 december	Ds. D. Bohlken Organist: Martijn Borsje <u>Collecten:</u> Kinderen in de knel en Eigen kerkwerk	Kerstmis 12.30 uur
28 december	GEEN DIENST	

4 januari	Mw. Ds. C. van Opstal Organist: Wim Konijn <u>Collecten:</u> Bloemengroet gemeente en Eigen kerkwerk	
11 januari	Ds. D. Bohlken Organist: Ina Mostert <i>Dienst met Kerk aan de Linge</i> <u>Collecten:</u> KiA: Noodhulp Oekraïne en Eigen kerkwerk	
18 januari	GEEN DIENST	
25 januari	Ds. D. Bohlken Organist: Martijn Borsje <i>Viering Heilig Avondmaal</i> <u>Collecten:</u> Diaconie en Onderhoudsfonds	

1 februari	Ds. D. Bohlken Organist: Janko Fraanje <u>Collecten:</u> WD: Bangladesh en Eigen kerkwerk	
-------------------	---	--

8 februari **Ds. B. Heijting** *17.00 uur*
Kunstvesper in de Grote Kerk
Met medewerking van de Cantorij

15 februari **GEEN DIENST**

22 februari **Ds. D. Bohlken**
Organist: Ina Mostert

Collecten: Diaconie en Onderhoudsfonds

1 maart **Ds. J. Huttenga**
Organist: Wim konijn
Collecten: Zending: Libanon en Eigen kerkwerk

8 maart **Mw. J. Geerse** *16.30 uur*
Organist: Martijn Borsje
Taizéviering met Kerk aan de Linge
Collecten: VluchtelingenWerk Nederland en Eigen kerkwerk

15 maart **Ds. D. Bohlken**
Organist: Martijn Borsje
Viering Heilig Avondmaal
Collecten: Diaconie en Onderhoudsfonds

22 maart **GEEN DIENST**

29 maart **Ds. D. Bohlken** Palmpasen
Organist: Ina Mostert
Collecten: WD: Moldavië en Eigen kerkwerk

Haal- en brengservice

Wilt u thuis worden opgehaald en/of teruggebracht?
Laat dit dan even weten aan Ina Mostert, tel.: 0345-619088.
Uiterlijk op zondag voor 11.00 uur.

En verder...

9 maart

Inleverdatum kopij Zwaan

Ledenbestand

Vertrokken

De heer P.J. van der Zwan, verhuisd naar Deventer.

Uitgeschreven

Mevrouw C. Visser, Deil.

Overleden

De heer J. den Hartog, Leerdam.

EB

Ik trek mij terug en wacht.
Dit is de tijd die niet verloren gaat;
iedre minuut zet zich in toekomst om.
Ik ben een oceaan van wachten,
waterdun omhuld door 't ogenblik.
Zuigende eb van het gemoed,
dat de minuten trekt en dat de vloed
diep in zijn duisternis bereidt.

Er is geen tijd. Of is er niets dan tijd?

M.Vasalis
uit "Vergezichten en gezichten"(1954)

Kerkgebouw Nieuwstraat 106, 4141 CD Leerdam 06 442 699 46
Geen postadres. Post sturen naar secretaris.

Predikant Ds. D. Bohlken
Hogeweidseweg 51/53, 4001 GK Tiel 0344 - 634655
e-mail: dbohlken@dds.nl

KERKENRAAD:

Voorzitter Mw. A. Evenhuis
Vijfmolens 2, 4247 EA Kedichem 06 55891990
e-mail: evenhuisalma18@gmail.com

Secretaris/
Secretariaat Mw. J.F. Haberlah – den Rooijen
Wederiklaan 22, 4143 CV Leerdam 0345 - 618652
e-mail: jhaberlah@xs4all.nl

Kerkrentmeester Mw. K.M. Mostert- Meijdam
Iepstraat 60, 4142 CZ Leerdam 0345 - 619088
e-mail: henkina60@hetnet.nl

Diaken Vacature. Tijdelijk postadres: Iepstraat 60, 4142 CZ Leerdam

Contactpersoon Mw. J.J.P. van Dijk
Pastoraatgroep Lisdoddelaan 16, 4143 VG Leerdam 0345 - 616607
e-mail: jipvandijk@hotmail.com

Financiën kerk NL96 RABO 0373701012
NL98 ABNA 0559235321
t.n.v.: Ev.-Luth.Gemeente Leerdam

Financiën
Diaconie NL73 RABO 0152752110
t.n.v.: Diaconie Ev.-Luth. Gemeente Leerdam

Leden
administratie Mw. J.J.P. van Dijk 0345 - 616607
Lisdoddelaan 16, 4143 VG Leerdam
e-mail: jipvandijk@hotmail.com

Redactie Mw. A. Evenhuis (zie boven)
Zwaantje Mw. J.J.P. van Dijk (zie boven)

Abonnement € 7,50 per jaar; € 12,50 per jaar voor postabonnementen
Zwaantje Het Zwaantje verschijnt 4 x per jaar
Opgave bij: Mw. J.J.P. van Dijk (zie boven)

Website kerk: <http://leerdam.protestantsekerk.net/>